

gibom za smoter tega §-a, je tembolj, bi mislil, dvomljivo, ker zadevni nagibi niti z besedico ne omenjajo poplačita tira-jočega upnika glede glavnice in obresti, na kar se vrhovno sodišče sklicuje. Pač je dopustno, zakon sam interpretirati, a da bi se še nadalje nagibe same interpretiralo in o njih trdilo, da nekaj izražajo, kar ni uvideti, to je vendar čudno. Le če bi se reklo, da začasna ustavitev prodajnega postopanja pomeni toliko, kolikor odložitev zvršila, potem naj bi veljala vrhovnih sodnikov. Zakoniti pojmi o ustavitvi in odložitvi pa se ne dajo vreči v jeden koš.

Sklepi shoda odposlancev avstrijskih odvetniških zbornic.

I. Sklepi zastran stalne delegacije.

(Poročevalec: dr. A. Ružička z Dunaja.)

1. Avstrijske odvetniške zbornice si v ta namen, da skupno varujejo pravice in interese odvetniškega stanu, izberó stalno delegacijo.

2. Stalna delegacija sestojá iz vsakokratnih predsednikov vseh avstrijskih odvetniških zbornic, potem iz onih članov, katere naj izvolijo odbori odvetniških, več nego 300 odvetnikov obsegajočih zbornic, in sicer volijo odbori zbornic: s 301 do 500 odvetniki 1 člana, s 501 do 700 odvetniki 2 člana, s 701 do 900 odvetniki 3 člane, z 901 do 1100 odvetniki 4 člane, z nad 1100 odvetniki 5 članov.

3. Vsak odbor lahko za slučaj, da je njegov predsednik, ali kak voljeni član zadržan, izvoli namestnike in določi, po kateri vrsti naj namestujejo zadržanega. Ako to ni izrecno povedano, tedaj velja vrsta, v kateri so bili izvoljenci naznanjeni.

4. Nikake zbornice ne morejo zastopati člani drugih zbornic.

5. Zbornica sme glasovati tudi le po jednom samem odposlancu. Kedar se odpošlje manj odposlancev, tedaj se jednemu samemu odposlancu lahko podeli v okviru glasovalne pravice dotične zbornice tudi več glasov.

6. Predsednik stalne delegacije je do prvega zborovanja predsednik nižjeavstrijske odvetniške zbornice. Koncem vsakega zborovanja izvoli stalna delegacija iz svoje srede predsednika in dva do štiri podpredsednike, ki poslujejo do konca prihodnjega zborovanja.

7. Delegacijo sklicuje predsednik. Sklicati jo tudi mora, kedar jo zahteva 10 članov njenih.

8. Stalni delegaciji je nastopiti vselej, kedar je v interesu odvetniškega stanu ali pravosodja skupno postopanje odvetniških zbornic potrebno ali koristno.

9. V prvič se lahko skliče in konstituira stalna delegacija, čim je dvajset njenih članov izvoljenih.

10. Opravljeni red si določa stalna delegacija sama.

II. Sklepi glede stališča odvetništva v civilni pravdi.

(Poročevalec dr. Ed. Benedikt z Dunaja.)

1. Čeprav osnovna načela civilnopravnega reda od 1. avgusta 1895 vstrežajo potrebam pravosodja in mnogoletnim težnjam odvetništva, se je vendar pokazalo pri njih vporabi mnogo nedostatkov, koji, če se obdrže, izpodkopljejo upravičeno mesto odvetnika v pravdi, in je torej njih odpravo odločno zahtevati.

2. Z obžalovanjem je konstatirati, da se pri izvrševanju pravnega zakona postopa mnogotero v smislu, odvetnikom sovražnem, da mnoga sodišča kar prezirajo odvetnikovo delovanje v pravdi in kratijo njegovo pravico zastopati ter govoriti, to vzlasti pri razpravljanju dokaznih podatkov in pri pravnih izvajanjih, kar je vse na kvar pravosodju in protivno razvoju znanstvenega sodstva. Naravnost kršijo se pa sodniške dolžnosti, če sodniki očitno in na način, ki je žaljiv za dostojanstvo pravnih zastopnikov ter sodišča, kažejo, da se ne menijo za govore odvetnikov.

3. Če se sodni nadzorniki vtikajo v pravne reči in če skušajo vplivati celo v tekočih pravnih rečeh na sodne odločbe glede stvari in stroškov, je to popolnoma protizakonito in zatira čut nezavisnosti v sodniškem stanu. Ne le v interesu odvetniškega stanu, temveč tudi radi škode, katero tu trpi prebivalstvo, je obžalovati, ker so nekateri sodniki in sodni nad-

zorniki gojili napačno misel, da prebivalstvo za svoje pravice sedaj ne potrebuje odvetnika.

4. Prav globoko je obžalovati, da je visok sodni funkcionar, ki je bil poprej kakor načelnik pravosodne uprave sam pozvan izvajati zakon, izdal za določitev stroškov naredbo, ki istemu zakonu nasprotuje v formalnem in materijalnem pogledu, ki tudi preti pravicam odvetnikov in strank in je zato vzbudila opravičeno ogorčenje vsega odvetniškega stanu.

5. Pravica kaznovanja odvetnikov, ki je sama na sebi legislativno pogrešna, se mnogokrat vporablja nepravilno in takó, da se neosnovano napada čast odvetnikova. Vsega pomisleka vredna določba §-a 49. civ. pr. reda se upotreblja ne glede na zakonite predpogoje in tako, da se odvetnike zatira in žali. Odpravo dotičnih civilnopravnih določil ter autentično razlago, da določba §-a 185. odst. 2 c. pr. r. ni uporabna na odvetnike, je zahtevati kar najodločneje.

6. Po mnenji shoda odposlancev se ne strinja z načelom ustnosti, da je najvišje sodišče oblast, ki mu pristojna po civilnopravnem redu, da namreč sme razsojati brez ustne revizijske razprave, naredilo s stalno dveletno prakso za brezizjemno pravilo, in pričakuje se premembe v tej praksi.

7. Shod odposlancev zahteva, da se odstranijo vsi protizakoniti vplivi na pravosodje, ki se vrše bodi si po tajnih ministerskih razpisih, bodisi po sodnih nadzornikih. Ministerski razpisi naj se predložijo poslanski zbornici.

III. Sklepi glede razlage civilnopravnega in izvršilnega reda.

(Poročevalec dr. E. Stross z Dunaja.)

V razlago določil civilnopravnega in izvršilnega reda so se vrinile zmote, katere je treba odstraniti potom judikature ali potom zakonodajstva. Tudi se pri uporabi mnogih določil pogreša skladno sodelovanje sodišč in odvetnikov, katerega je živo treba za zdravo pravosodje. Posebno je treba:

a) ukrepov za primerno vršitev oklica stvari;

b) ukrepov, da bode tudi odvetnik v velikih mestih mogel opraviti več narokov jedno dopoludne;

c) pripoznanja, da kedar kolidira več narokov, je to praviloma razlog za preložitve;

d) priznanja, da so odvetniki upravičeni v smislu §-a 31. c. pr. r. k prvim narokom (§§ 239. in 440. c. pr. r.), ali vsaj k onim, pri katerih se vrše samo pravdna dejanja, označena v tarifni točki 3. naredbe c. kr. pravosodnega ministrstva od 11. decembra 1897 drž. zak. št. 293, pošiljati tudi druge namestnike, a ne le odvetniških kandidatov;

e) priznanja, da je v smislu §-a 40. c. pr. r. za pristojbine pričam in zvedencem odgovorna le stranka, ne pa zastopnik;

f) da se v bodoče zakonita določila za zamujenje in postavitev v prejšnji stan radi zamujenega naroka ali roku ne vporabljajo tako, kakor se ne strinja z besedilom in zgodovino nastanka §-ov 133., 145. in 146. c. pr. r. in kakor je zelo nevarno za gmotne interese kolikor odvetniškega stanu, toliko tudi strank;

g) da se odpravi v §-u 170., odst. 2 c. pr. r. odrejeno, odvetniškemu ugledu kvarno obveščanje strank o počivanju postopanja;

h) da se, kakor zahteva smoter pozvedbe resnice, prizivna sodišča svobodnejše gibljejo, ko dopuščajo in ocenjajo nove navedbe, ali da se zakon predrugači po smislu določil kazenske pravde o prizivnem postopanju pri prestopkih;

i) pripoznanja, da se je v slučajih priziva na nedostatke, kakeršne označuje § 496. c. pr. r., ozirati tudi uradoma, v kolikor je rzsodba izpodbijana;

j) da se odstranijo težkoče, ki nastajajo iz pretiravanja načela državnega izvrševanja eksekucije glede premičnin, ker škodujejo tudi interesu upnika in dolžnikovi gospodarski ekstenstenci;

k) da se odstranijo mnoge ovire, ki skoraj onemogočujejo izvedbo zvršila na nepremičnine;

l) da se utesni kompetenca zvršilnega sodišča na spore, ki nastanejo iz oprave zvršila, vzlasti da se izločijo izpodbijalne pravde iz delokroga zvršilnih sodišč;

m) pripoznanja, da je tudi pri pravnih sporih, ki nastanejo povodom eksekucije, uporabljati določila §-ov 26., 27. in 29. civ. pr. reda gledé odvetniškega zastopanja in da je vzlasti

pri sporih, v kompetenco zvršilnih sodišč spadajočih, nad 500 gl. vrednih stvarih, ako sta v kraji vsaj dva odvetnika, pripuščati le odvetnike za pooblaščenca;

n) pripoznanja, da za pismene rekurze v zvršilnem postopanju treba brez izjeme odvetniškega podpisa.

(Konec prihodnjič.)

Pravna znanost.

(Govoril¹⁾ na slavnostni skupščini „pravničkoga društva“ v Zagrebu dne 3. marcija t. l. njega podpredsednik vseuč. prof. dr. Fr. J. Spevec.)

Slavna skupštino!

Naše pravničko društvo živi evo već 25 godina za svrhu, što je § 2. društvenih pravila označuje kao »promicanje i razvoj prava u teoriji i praksi«. Mnoga juristička funkcija isključena je iz njegovoga djelokruga već po naravi same stvari: naše društvo ne može da docira, niti da pledira, niti da sudi, stvara presude. Sredstvima, što ih navodi § 2. pravila, nastoji ono, da riješi svoju zadaću i postigne svoju svrhu. Glavna mu je zadaća, da njeguje pravnu znanost, pa tako unapređuje ono, što pravni život dobiva od pravne znanosti. U tom poslu natjecahu se i naši praktični pravnici i oni, koji se bave teorijom. Mnogi članovi našega društva, koji se posvetiše pravnoj praksi, obrađivali su i znanstveno mnogobrojna pitanja našega prava te obogatili našu pravničku literaturu mnogim znanstvenim radnjama, kako to svjedoči gotovo svaki broj »Mjesečnika«.

A što dobiva život pravni od pravne znanosti? Što je u opće pravna znanost?

Vrijedno je, da se ovom zgodom pozabavimo malko tim pitanjem, da ugledamo nešto iz bližega, što je to pravna znanost, pa da time, ako moguće, još više uzбудimo ljubav napram njoj i pravničkome društvu, ne bi li ovo buduće dvadesetpet-

¹⁾ Veleučeni g. govornik je to svojo „svečano besjedo“ priredil tudi za tisek in jej pri tem dodal dolgo vrsto literarnih beležek in citatov, kojih pa, kakor bi radi, ne kaže priobčiti na našem tesnem prostoru.